

длъжникъ (1435, Costăchescu, II, 693); оу нныхъ трѣгох... оу нныхъ торгохъ (1460, I. Bogdan, II, 273); поутъ прихѣдитъ, та тѣмъ поутѣмъ... до дороги, та дорогоу (1501, I. Bogdan, II, 184). Някои от синонимите са думи от различен произход (обикновено славянски и грѣцки), като: пан мѣхѣл писар и пан тадор граматик (1433, Costăchescu, II, 144); да скѣдѣтелѣсткѣет... и сице мартѣрисахъ (1598, Ștefulescu, 297). В речника на влашките грамоти и на трансилванските (седмоградските) срѣщаме дублети от среднобългарски и сръбски, напр. кѣшта (кжшта) — кѣкѣ; лѣк (лѣк) — лѣк; пѣт (пѣт) — пѣт; междоу — междоу.

Ако употреба на синоними в рамките на един и същ документ е все пак рядкост, в езика на грамотите, взет в неговата цялост, синонимите са вече редовно явление. Ето някои примери:

- 1) славяно-грѣцки синоними: посол — апоклисар (поклисар); покѣлѣнїе, оризмо; покѣлѣкатн — оризати; наѣм — ракъна; стол — трапѣза; скѣдѣтелѣстко — мартѣриса; грижа — ениѣ.
- 2) славяно-румѣнски: люка — лѣкѣн, жена (жѣна) — мѣѣре.
- 3) славяно-унгарски: мѣто — кама; мѣтар — камѣш; пасичник мѣхѣш; окраз — кѣпѣ.
- 4) унгарски синоними: кѣзѣш — содѣш.
- 5) полско-латински: члѣнок — артикѣл.
- 6) румѣнско-турски: кражмаш — дѣшман.
- 7) румѣнски: портар — оушар.
- 8) румѣно-грѣцки: кѣката — комат.

За понятието «внук», «племенник» намираме употребени близкозначните думи: 1) кѣнок (и оуѣнк), 2) аѣпѣн и 3) ѣпѣт; за «град» — 1) град (и город), 2) карѣш и 3) ораш; за «сѣсед» — 1) сѣкѣд (и сѣсѣд), 2) кѣчин и 3) мѣжиѣш; за «пѣт» намираме: 1) пѣт (пѣт), 2) пѣт, 3) дорога и 4) дрѣм.

Известни лексикални разлики между отделните езикови подтипа се забелязват и във връзка с географското разпространение на думите и с териториалната ограниченост на различните влияния. Така за «мѣто» в езика на влашките грамоти се употребяват: коуѣмѣр и кама и за «митник» камѣш, а в молдавските само: мѣто, мѣтар и мѣтѣн; за «господар» във Влахия срѣщаме господѣн, в Молдова — господар; срещу жоуѣн (във Влахия и Трансилвания) — пан (в Молдова), срещу пагоуѣла, «загуба» (срѣщана и в трите подтипа), в Молдова се употребява и шкода (стара немска заемка чрез полско посредничество), а във Влахия и кѣлар (унгарска). Чѣсти в речника на грамотите от Молдова са киноград и мѣнѣ, а в тези от Влахия — лѣзиѣ и кодѣница. кѣзѣш (унгарска) «гарант», срѣщана и в трите подтипа, има във Влахия свой конкурент — сръбската дума ѣѣмѣцѣ, а в Молдова — унгарската содѣш и т.н. Тук могат да се отбележат и цяла редица наименования, характерни за езика на един или друг подтип. Така типични за речника на молдавските грамоти са някои думи като: соуѣкѣно, шѣлѣк, бакѣлна, перѣц, скарѣ, рада, радѣла, барѣн, бѣлица, кѣница, срещу които във влашките грамоти намираме: коуѣмѣр, скѣла, пѣпѣр, оѣен, кѣкѣриѣца, жѣдѣр и т.н.